

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3110/2018. (IV. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (jogi képviselője: dr. Siklér Ernő ügyvéd, 6000 Kecskemét, Bocskai utca 1., földszint 2.) a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítéletével szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítélete, valamint ebben az ítéletben felülvizsgált Kecskeméti Járásbíróság 13.KB.967/2015/11. sorszámú ítélete sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljárás követelményrendszerének részeként elismert pártatlanság elvét, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében megfogalmazott jogorvoslathoz fűződő alapvető jogot, valamint emellett az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt, úgynevezett „*nullum crimen sine lege* és *nulla poena sine lege*” alkotmányos garanciákat. Az indítványozó ilyen okok alapján kezdeményezi a hivatkozott bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezen kívül kezdeményezi, hogy az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 429/C. §-a alapján hívja fel az elsőfokú bíróságot az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó bűnügyben az indítványozó terheltként szerepel. A büntetőeljárás során az első fokon eljáró Kecskeméti Járásbíróság 13.KB.967/2015/11. sorszámú ítéletében megállapított, majd pedig a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítéletében kiegészített, és az eljárás során így irányadó tényállás rövid lényege szerint az indítványozó lakott területen belül a megengedett legnagyobb haladási sebességet túllépve vezetett motorkerékpárt. Ennek következtében az indítványozó már nem tudta kikerülni az egyik kijelölt gyalogos átkelőhelyen szabályosan áthaladó sértettet, aki az ütközés következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen életét vesztette. A Kecskeméti Járásbíróság ilyen tényállás alapján az indítványozót bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 235. § (1) bekezdésébe ütköző és ugyanezen szakasz (2) bekezdés *b*) pontja szerint minősülő halált okozó közúti baleset vétségében (erről lásd: a Kecskeméti Járásbíróság 13.KB.967/2015/11. sorszámú ítéletének 2–3. oldalait, illetve a Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítéletének 2. oldalát.).
- [4] Az ügyész a vádlott terhére, az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés súlyosításáért jelentett be fellebbezést. Az ügyészi fellebbezés alapján, másodfokon a Kecskeméti Törvényszék járt el. A Kecskeméti Törvényszék a járásbíróság ítéletét kisebb mértékben kiegészítette, és a vádlottal szemben kiszabott büntetést súlyosította, egyebekben azonban az ítéletet helybenhagyta (erről lásd: Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítéletének 1. oldalát).
- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyet egyidejűleg alapít az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint az Abtv. 27. § – ára. Minthogy azonban az alkotmányjogi panasz a tartalmát tekintve kizárólag a bűnügyben meghozott bírósági döntések ellen irányul, és ennek megfelelően kizárólag erre vonatkozó indokolást tartalmaz, így az Alkotmánybíróság egységesen az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztettnek tekinti az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljárás követelményrendszerének részeként garantált pártatlanság elvének sérelmére azért hivatkozik,

mert a büntetőbíróvási eljárás kezdeti szakaszában a később, másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék zárta ki a Kiskunfélegyházi Járásbíróságot a bűnügy elsőfokú elbírálásából. Az Alkotmánybíróság korábbi döntésére utalva az indítványozói érvelés értelmében a pártatlanság garanciájának érvényesülése megköveteli, hogy az a bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában már eljár, az ügy további elintézéséből ki legyen zárva. Ennek megfelelően az indítványozó álláspontja szerint a kizárás felől döntést hozó másodfokú tanács tagjai a későbbi fellebbezési eljárás során már nem járhattak volna el. Az indítványozó emellett azért hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt úgynevezett „*nullum crimen sine lege* és *nulla poena sine lege*” alkotmányjogi garanciájának sérelmére, mert álláspontja szerint az ellene kiszabott büntetés mérlegelése során a közlekedési bűncselekmények elszaporodottságának súlyosító körülményként történő figyelembe vétele nem igazolt. Az indítványozói érvelés szerint az eljáró bíróság a büntetékiszabási szempontok mérlegelése során a közlekedési bűncselekmények elszaporodottságának súlyosító körülményére nem összevethető módon hivatkozott, így ezért ennek figyelembe vétele sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében biztosított garanciát. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában végül megjelöli az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésben biztosított jogorvoslathoz fűződő jog sérelmét is, ugyanakkor a panasz e körben nem tartalmaz indoklást.

- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatósága felől szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 3.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének előírása szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjai szerint az alkotmányjogi panasz akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve egyértelmű indoklást ad elő arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz fűződő alapvető jog tekintetében nem felel meg az indítvány határozottságára vonatkozó követelménynek. Az indítványozó ugyanis egyáltalán nem ad elő olyan releváns alkotmányjogi érvelést, amelyből kitűnik, hogy milyen kapcsolatban áll a támadott bírói döntés a jogorvoslathoz fűződő alapvető jogot biztosító alaptörvényi szabállyal. Ebből következően az indítvány ebben a részében nem tartalmaz olyan indoklást, amelyből kitűnhet, hogy a kifogásolt bírói döntés miért sérti a felhívott alaptörvényi szabályt, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglalt követelményeknek {elsőként lásd: 3183/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [23] és Indokolás [30]; legutóbb megerősítette: 3266/2017. (X. 19.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [8] 3.2. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság e feltételei vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [9] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja {erről lásd például: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [55]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályai közé {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3316/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [9]}.

- [10] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljárás követelményrendszerének részeként elismert pártatlan bírói eljáráshoz fűződő jog sérelmére azért hivatkozik, mert a Kiskunfélegyházi Járásbíróság kizárása felől döntést hozó bírói tanács ítélezett később, a bűnügy másodfokú eljárása során. Az Alkotmánybíróság a korábbi határozataiban már megállapította, hogy a büntetőeljárásban szabályozott kizárási eljárás [Be. 21–27. §] legfontosabb célja a bűnügy elfogulatlan megítélésének biztosítása, vagyis éppen annak tényleges elősegítése, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó pártatlanság alkotmányjogi garanciája minél teljesebben érvényre juthasson {lásd például: 25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [29]–[32]}. Emellett az Alkotmánybíróság olvasatában a bűnügy elfogulatlan és tárgyilagos megítélését elsősorban akkor fenyegeti veszély, és ezzel együtt a büntetőeljárás során korábban már eljáró bíró pártatlanságát elsősorban akkor övezheti kétely, ha részt vesz a bűnügyben beszerzett bizonyítékok előzetes értékelésében, vagy a bűnügyre vonatkozó olyan adatokat ismer meg előzetesen, amelyet később bizonyítékként mégsem használnak fel {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [51]–[53]}. Figyelemmel arra, hogy a pártatlanság követelményének érvényre juttatását elősegítő kizárási eljárás nem jár együtt az inkriminált cselekménnyel összefüggő bizonyítékok előzetes megismerésével vagy értékelésével, így az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványban felhívott ezen alapjogi kifogás nem vet fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely a támadott bírói döntést érdemben befolyásolhatta {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb megerősítette: 3310/2017. (XI. 24.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [11] Emellett az indítványozó azért hivatkozik az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében foglalt „*nullum crimen sine lege* és *nulla poena sine lege*” elvének sérelmére, mert álláspontja szerint a bűnügyben eljáró bíróság nem igazolta kellőképpen, hogy a büntetékiszabási szempontok között miért veszi figyelembe súlyosító körülményként a közlekedési bűncselekmények elszaporodottságát. Az indítványozó ekként a büntetékiszabási körülmények bírósági mérlegelésére vonatkozó indokolás megalapozottságát vitatja. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében biztosított alapjogi garancia a büntetőjogi legalitás alkotmányos elvét testesíti meg. Az Alkotmánybíróság olvasatában e garanciális jellegű alkotmányos elv védelmi köre elsődlegesen a büntetendőség, vagyis a büntetőjogi felelősségre vonhatóság, illetve a kiszabható büntetések törvényben meghatározottságának, valamint ehhez kapcsolódóan az állami büntetőhatalom gyakorlását övező feltételek előre megismerhetőségének, és világos, egyértelmű megfogalmazottságának követelményeit öleli át {erről lásd például: 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [59]; 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [33]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [93]–[104]; 3100/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [69]–[71]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [88]–[89]}. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában ugyanakkor a büntetékiszabási körülmények bírósági mérlegelésére vonatkozó indokolás megalapozottságát vonja kétségbe. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panaszban felhívott kifogás azért nem vet fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely a támadott bírói döntést érdemben befolyásolhatja, mert nem érinti az alapjog védelmi körét. Az Alkotmánybíróság emellett megállapítja, hogy az eljáró bíróságok részletesen számot adtak a büntetés kiszabása során figyelembe vett szempontokról (erről lásd: Kecskeméti Járásbíróság 13.KB.967/2015/11. sorszámú ítéletének 8. oldalát, illetve Kecskeméti Törvényszék 3.Bf.351/2016/3. sorszámú ítéletének 2. oldalát), amelynek ismételt felülvizsgálatától, és megalapozottságának további ellenőrzésétől a korábban felidézett, következetes gyakorlata szerint az Alkotmánybíróság tartózkodik {hasonlóan lásd: 3100/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [96]}. Az Alkotmánybíróság mindezek mellett az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket nem értékelte olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem, amelyek a jelen ügyben érdemi alkotmánybírósági eljárásra okot adhatnának {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb megerősítette: 3316/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban, részben pedig az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította. Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, így okafogyottá vált az indítványozó abbéli kezdeményezése, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot a panaszban támadott bírói határozat végrehajtásának felfüggesztésére {első-

ként lásd: 3097/2015. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [21]; majd legutóbbról: 3316/2017. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [11]].

Budapest, 2018. március 27.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1106/2017.

